

ZAMONAVIY ISHLAB CHIQRISHDA SIFAT MENEJMENTI TIZIMI

Andijon mashinasozlik instituti
“Mashinasozlik texnologiyasi” assistenti
Shaxnoza Muxtarovna Mavlyanova

Birinchi tan olingan tizimlar – sifat va sifat standartlari, ishlab chiqarish jarayonlari va mahsulotlarni o`zini murakkabligini sezilarli o`shishi paydo bo`lgan sanoat rivojlanishi va texnologik o`zgarishlar natijasi sifatida ikkinchi jahon urushidan so`ng joriy qilindi.

Hozirgi Xalqaro standartlashtirish tashkiloti (International Standards Organization) 1946-1947 yillari tashkil topdi, uni qisqacha ISO deb yuritiladi. Bu nufuzli tashkilot Birlashgan Millatlar Bosh Assambleyasi tarkibida faoliyat ko`rsatib, rivoj topmoqda.

ISO ning tuzilishidan ko`zda tutilgan asosiy maqsad -xalqaro miqyosdagi mol almashinuvida va o`zaro yordamni yengillashtirish uchun dunyo ko`lamida standartlashtirishni rivojlantirishga ko`maklashish hamda aqliy, ilmiy, texnikaviy va iqtisodiy faoliyatlar sohasida hamdo`stlikni rivojlantirishdir.

Bu maqsadlarni amalga oshirish uchun:

- dunyo ko`lamida standartlarni va ular bilan bog`liq bo`lgan sohalarda uyg`unlashtirishni yengillashtirish uchun choralar ko`rish;
- xalqaro standartlarni ishlab chiqish va chop etish (agar har bir standart uchun uning faol tashkiliy va.kichik qo`mitalarining ikkidan uch qismi mahqullab ovoz bersa va umumiy ovoz beruvchilarning to`rtidan uch qismi yoqlab chiqsa, standart mahqullanishi mumkin);
- o`z qo`mita ahzolarining va texnikaviy qo`mitalarning ishlari haqida axborotlar almashinuvini tashkil qilish;
- sohaviy masalalar bo`yicha manfaatdor bo`lgan boshqa xapqaro tashkilotlar bilan hamkorlik qilish ko`zda tutiladi.

Sifatni boshqarish tizimida 9000 seriyali ISO xalqaro standartlari mavjud.

Respublikamizning dastlabki mustaqillik yillaridagi (1992 yil) muhim voqealardan biri ushbu nufuzli xalqaro tashkilotga O`zbekiston Respublikasi 92- davlat sifatida qabul qilinishi bo`ldi.

Endilikda O`zbekiston Respublikasi ISO ning teng xuquqli ahzolaridan biri hisoblanadi. Hozirda korxonalar va tashkilotlarda zamonaviy ishlab chiqarishda sifat tizimining o`rni juda ham katta. Chunki sifat oldin xam xozir xam keyin xam zarur

hisoblanadi. Xamma arzon va sifatli narsa yoki buyum olgisi keladi. Zamonaviy ishlab chiqarishda sifatning egallagan o`rnini ko`rib chiqamiz.

Sifat o`zi nima ?

Sifat – bu qo`yilgan talabning muvofiqlik darajasi yoki xaridorning talabining koniqtirish darajasi.

Sifat menejmenti tizimining maqsadi – ko`zlangan sifatga yetishishda jarayonlarni aniqlash, baholash mezonlari va metodlarini o`rnatish va ularni resurslar bilan tag`minlash va takomillash-tirishdan iborat.

1-rasm.

Sifat menejment tizimi nima uchun kerak ?

- korxonaning takomillashtirish
- bozorda o`z o`rnini topish
- qonun-qoida talabga roya qilish
- istehmolchi talabga roya qilish
- yetkazuvchilarni rivojlantirishga.

2-rasm.

Tizimning ISO 9001 bo'yicha sertifikatlash qanday ustunlik beradi?

- korxonada sifat tizimining xalqaro standartga haqiqatdan xam muvofiqligini tasdiqlaydi;

- ikkinchi tomonning ko'p sonli tekshirishlariga o'rin qolmaydi;

- bozordagi o'rni yuksaladi.

ISO 9001 sharhi hamda umumiy nizomi quyidagilar

- ☞ Har bir korxonada sifat tizimini ishlab chiqish va joriy etishda o'ziga xos vazifani amalga oshiradi.

- ☞ Standartni korxonada ichki va tashqi tekshirishlarda foydalanish mumkin.

- ☞ Mahsulotga qo'yilgan istehmolchi, qonun va mehyoriy talablarni bajarilishi.

- ☞ Sifat tizimiga qo'yilgan talablar, mahsulotga qo'yilgan texnik talablarni to'ldiradi.

- ☞ Standartni yaratishda ISO 9000 va ISO 9004 larda o'rnatilgan sifat menejment printsiplari hisobga olingan.

Hulosa qilib aytganda zamonaviy ishlab chiqarishda sifat menejmenti tizimining o'rni beqiyosdir. Chunki ishlab chiqarishda sifat tizimi birinchi o'ringa qo'yilsa, korxonaning rivoji va xaridorlarni ortishi tobora ortadi. Hozirgi kunlarda dunyo bozor iqtisodiyotining talabi - sifatdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Abdunazarov E.E. Tokarlik ishlov byerish aniqligini kyesish jarayonini avtomatik boshqarish tizimi yordamida oshirish Dis. mag. – Andijon, 2015.-81 b.

2. Маталин А.А. Технология машиностроения: Учебник для машиностроительных вузов по специальности «Технология машиностроения, металлорежущего станки и инструментарии». – Л.: Машиностроение. Ленингр. Отделение, 1985.-496 с.

3. Маталин А. А. Точность механической обработки и проектирование технологических процессов. – Л. : Машиностроение. Ленингр. Отделение, 1970.-318 с.

4. Tokarlik ishlov berish jarayonining matematik modelini tuzish Mashinasozlik ilmiy texnika jurnali (maxsus son)2024yil

5. Mavlyanova, Sh. Создание математической модели токарного процесса worldly knowledge international journal of scientific researchers 2024 yil

6. Mamadzhonov, B., Shukuratiev, A., Mannoboev, S., Turaev, S., Patidinov, A., & 7.Mavlyanova, Sh. (2024). Dielectric separation. In E3S Web of Conferences (Vol. 471, p. 02017). EDP Sciences. Rdb yuqori aniqlikdagi tokarlik dastgohlarini ekspluatatsiya sharoitlarining tahlili Nauchniy impuls Mejdunarodniy nauchniy jurnal 2023 yil

8. Mavlyanova, Sh Rdb tokarlik dastgohlari yordamida ishlov berish xatoliklari strukturasi tahlili Nauchniy impuls Mejdunarodniy nauchniy jurnal 2023 yil
9. G.K.Otaboyeva. Mahalliyashtirilgan polimer kompozitsion materiallar issiqlikka bardoshlilikini oshirish./ Mashinasozlik Ilmiy-texnika jurnali №1 (Maxsus son), 2022 yil
10. G.K.Otaboyeva. Polimer kompozit materiallar turlari va xususiyatlari. / Belarus, International Conference , 2023 yil
11. G.K.Otaboyeva. Termoplast kompozitsion polimer materiallardan namunaviy qoplamalar olish va ularni turli muhitlarda qayta ishlash usullari./ Belarus, International Conference, 2023 yil
12. G.K.Otaboyeva. Polimer kompozit materiallar turlari va xususiyatlari. Yangi materiallar texnologiyasi: mashinasozlikda qo'llaniladigan polimer kompozit materiallarning rivojlanish istiqbollari" mavzusida xalqaro ilmiy amaliy konferensiya Andijon 2022 yil
13. G.K.Otaboyeva. Radiatsion ishlov berilgan kompozitsion polimer materiallarni strukturasi o'rganish./ Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi Xalqaro ilmiy elektron jurnal 2024 yil
14. G.K.Otaboyeva. Termoplast kompozitsion polimer qoplama materiallarni olish texnologiyalari ./ Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi Xalqaro ilmiy elektron jurnal 2024 yil
15. G.K.Otaboyeva. Polimer materiallarning turli muhitlarda radiatsion qayta ishlangandan so'ng xossalari o'rganish ./ Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi Xalqaro ilmiy elektron jurnal 2024 yil
16. G.K.Otaboyeva. Характеристики наполненной пластмасса компонентами газовой фазы ./ worldly knowledge international journal of scientific researchers 2024 yil
17. G.K.Otaboyeva. Polimer kompozitsion materiallarning issiqlikka bardoshlilikini oshirish./ Mashinasozlik Ilmiy-texnika jurnali №1 (Maxsus son), 2022 yil